

Start actieleren voorkomen uithuisplaatsingen

Algemeen	
Aan	Deelnemers
Van	Afke Jong (contactpersoon namens de Regio voor het onderzoek)
Datum	17-2-2022
Verspreiden	Ja
Kenmerk	22.0001025

Inleiding:

De regiogemeenten uit Gooi en Vechtstreek zijn aan de slag met de ambitie dat kinderen *zo thuis mogelijk opgroeien*. Zij willen dat uithuisplaatsing zoveel mogelijk wordt voorkomen en dat het, als het toch nodig is, zo kort mogelijk duurt en de kwaliteit van voorzieningen goed is.

De portefeuillehouders hebben gekozen voor een pragmatische aanpak waarbij we in kleine stappen met elkaar leren wat nodig is. Dat geeft ons ruimte om de energie te richten waar die nodig is, namelijk om met elkaar en in de uitvoering te doen wat nodig is om uithuisplaatsing te voorkomen.

Dit doen we door **actie-leren** en daarin worden we begeleid door Hogeschool Windesheim, lectoraat Klantenperspectief in Ondersteuning en Zorg. Het onderzoek heeft als doel om te leren welke factoren belemmerend en bevorderend werken bij het voorkomen van uithuisplaatsingen. Door actie-leren ontwikkelen we kennis en ervaring die we kunnen benutten voor de optimalisatie van de jeugdzorg in de Gooi en Vechtstreek, zodat uithuisplaatsing wordt voorkomen. Gedurende het onderzoek nemen we actie en daarvan leren we. Vandaar de term actieleren. In bijlage 2 (presentatie startbijeenkomst) staat dit verder toegelicht. Aan het eind van het onderzoek ontvangen we een rapport met bevindingen en aanbevelingen.

Uitvoering actieleren:

Het actie-leren wordt uitgevoerd door een uitvoeringsteam van jeugdzorgprofessionals uit de Gooi en Vechtstreek. Aan het uitvoeringsteam wordt een zgn. action learner van Hogeschool Windesheim toegevoegd (Natasja Hornby). Ook sluit een ervaringsdeskundige ouder aan (Tilly van Uffelen).

Teams

We werken met een team per gemeente. De teams bestaan uit ongeveer 6 personen; kwaliteitsmedewerker, consultant, gedragswetenschappers VT of GI, Leger des Heils of Youké, Level of GGZ Centraal. In bijlage 1 vind je de samenstelling per gemeente.

Door de verschillende samenstellingen van de teams en door gedurende het traject een gezamenlijke sessie te organiseren leren de gemeenten ook van elkaar.

Casuïstiek

De teams gaan aan de slag met eigen casuïstiek. De casuïstiek is actueel en bedoeld om van te leren. Te denken valt aan jongeren die al erg lang op een leefgroep verblijven of thuiszitters (waarbij mogelijk escalatie naar UHP dreigt). Het is belangrijk dat de betrokken ouders en jongeren weten dat we de casus bekijken om van te leren en niet om een 'behandelplan' op te stellen zodat we gelijke verwachtingen hebben. Het is geen casuïstiek- bespreking. Wel is het zo dat het geleerde meegenomen kan worden in de praktijk.

Leer- bijeenkomsten

De uitvoeringsteams komen bij elkaar in leer- bijeenkomsten. Het aantal bijeenkomsten wordt verdeeld naar ingeschatte omvang van de casuïstiek (zie bijlage 1). Een goede voorbereiding is cruciaal voor de kwaliteit van de bijeenkomst. De deelnemers nemen vooraf het betreffende dossier goed door. Als ouders/ jongeren dat willen kunnen zij ook deelnemen aan de bijeenkomst. Ook kunnen ouders/ jongeren geïnterviewd worden om aanvullende informatie op te halen.

De leer-bijeenkomst duurt maximaal 3 uur (dit kan ook korter zijn). De voorbereiding kost 1 uur.

Locatie: De bijeenkomsten vinden live plaats. De teams zorgen zelf voor een locatie, bijvoorbeeld in het gemeentehuis.

Projectgroep

De projectgroep monitort de voortgang van het onderzoek en zorgt voor draagvlak in de eigen organisatie. Als er knelpunten ontstaan dan helpt de projectgroep mee om deze op te lossen. De projectgroep komt gedurende het onderzoek 3 keer bij elkaar. De totale tijdsinvestering bedraagt ongeveer 9 uur inclusief voorbereiding. De projectgroep bestaat uit managers van de betrokken organisaties/ gemeenten en Natasja en Afke.

Leerdoelen zoals opgehaald in de startbijeenkomst (vrij vertaald)

- We willen weten hoe we uithuisplaatsing kunnen voorkomen.
- Hoe zorgen we ervoor dat uithuisplaatsing geen optie meer is?
- We willen leren hoe we tijd en ruimte kunnen vinden in een crisissituatie om een weloverwogen beslissing te nemen en plan van aanpak te maken.
- We willen leren van elkaars expertise.
- We willen weten of er een doelgroep is voor wie plaatsing op een groep of in een pleeggezin de enige optie is.

NB: In het gesprek werd onderscheid gemaakt tussen uithuisplaatsing naar een groep/ bestandspleeggezin en plaatsing bij familie (netwerkpleegzorg). Dat laatste wordt als minder schadelijk gezien. Bovenstaande doelen zijn vooral gericht op de eerste groep.

Bijlage 1 Samenstelling uitvoeringsteams

Samenstelling uitvoeringsteams en aantal leer-bijeenkomsten				
bij alle teams sluit een action learner aan en een ervaringsdeskundige omdenker				
Hilversum				
6	DJGB			<i>Hans</i>
	Gemeente	Consulent en Kw aliteitsmedew erker		<i>Annemijn, Kimberly en Marc</i>
	Leger des Heils			
	Level			
Wijdmeren				
3	Leger des Heils			
	VT			
	Gemeente	Consulent en Kw aliteitsmedew erker		<i>Ruud</i>
	GGZ Centraal			
Gooise Meren				
5	Youke			<i>Chantal</i>
	DJGB			<i>Hans</i>
	Gemeente	Consulent en Kw aliteitsmedew erker		<i>Nicole en Boukje</i>
	Level			
Huizen				
6	Youke			<i>Chantal</i>
	VT			
	Gemeente	Consulent en Kw aliteitsmedew erker		
	GGZ Centraal			

W

Traject Actieleren Jeugdzorg met verblijf

15 februari 2022

hogeschool **W**
Windesheim
Dichter bij jou

Ambitie Gooi & Vechtstreek

Zo thuis mogelijk opgroeien

Hoe?

- Gezamenlijk gedragen koers voor jeugdigen en hun gezin / netwerk met regelruimte voor professionals
- Blijven volgen hoe het gaat
- Systeemgerichte aanpak

Doel van het actielear traject

Met elkaar leren van jeugdhulp casussen, waarbij we de volgende vragen willen beantwoorden

Gezamenlijk gedragen koers met regelruimte voor professionals

- Hoe ziet een gezamenlijk gedragen plan van aanpak voor het gezin/ de jongere eruit?
- Welke samenwerking is nodig om tot een gezamenlijk gedragen plan van aanpak te komen?
- Welke ruimte hebben professionals nodig?
- Hoe betrekken we jongeren/ (pleeg-/ gezinshuis-) ouders/ netwerk of ervaringsdeskundigen?

Doel van het actielear traject

Blijven volgen hoe het gaat

- Hoe ziet een goede monitoring eruit?
- Welke samenwerking is daarvoor nodig?
- Hoe worden jongeren/ (pleeg-/ gezinshuis-) ouders/ netwerk of ervaringsdeskundigen betrokken?
- Wat is er nodig om te blijven volgen of de afgesproken koers/ plan van aanpak nog steeds aangehouden wordt of dat bijsturing nodig is?

Doel van het actieleartraject

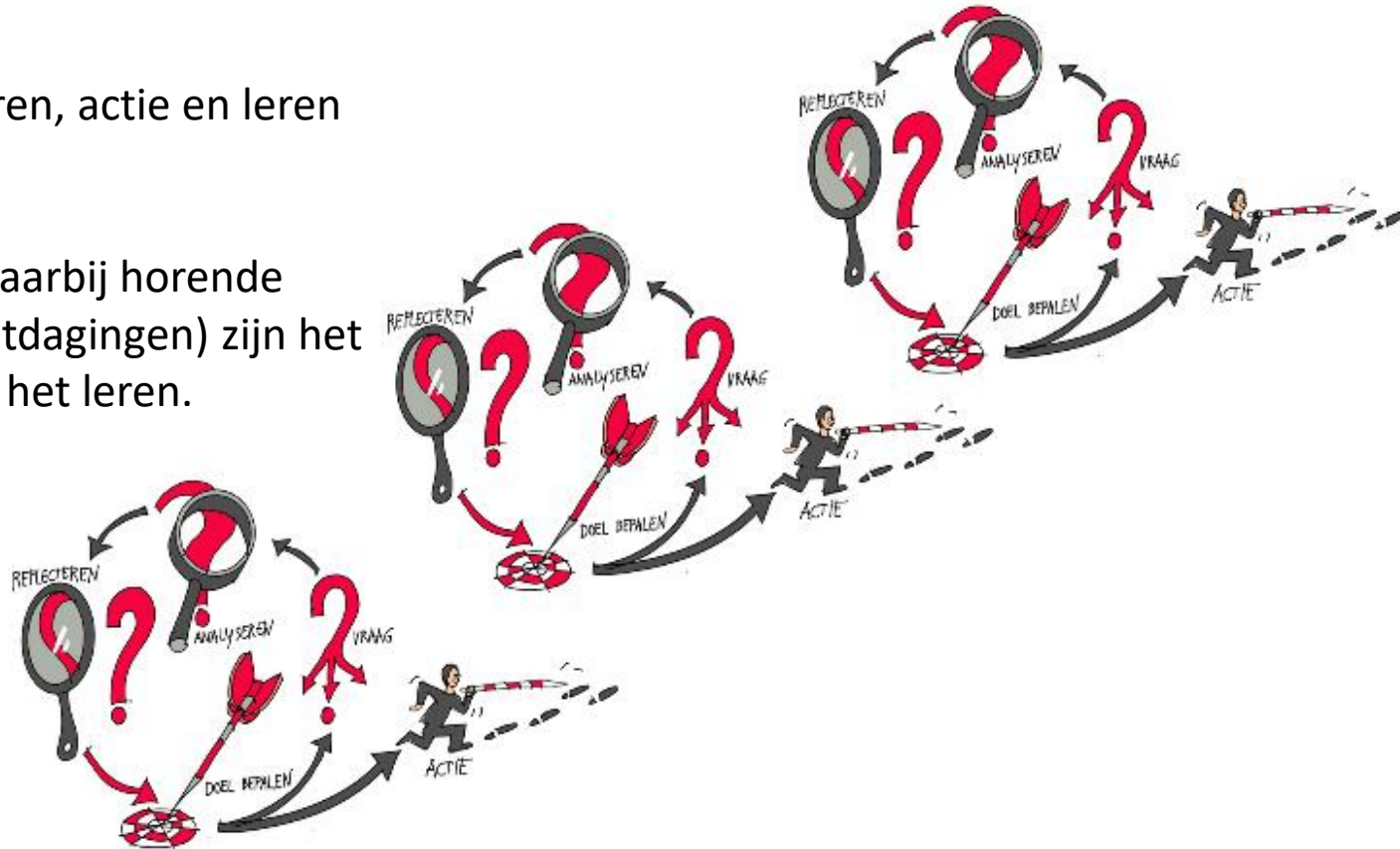
Stysteemgerichte aanpak

- Welke onderdelen bevat een (kortdurende en) systeemgerichte aanpak?
- Hoe ziet een traject voor een gezin/ jeugdige eruit?
- Wat (en wie) moeten daarin van elkaar leren?
- Wat is ervoor nodig om dit te realiseren?

Methode: actieleren

Leren door ervaren, actie en leren gaan samen.

De taak (en de daarbij horende problemen en uitdagingen) zijn het instrument voor het leren.

Resultaten en conclusies actieleartraject Flevoland

- Veel wisselende plekken
 - Wisselende plekken en ontbreken passende behandeling verergert problematiek en bevordert instroom in de 24- uurs zorg.
- Problematiek en hulpvragen speelden voor de geboorte jongeren (bijv huiselijk geweld, middelengebruik)
- Ambulante hulpverlening vaak niet systeemgericht
 - Gericht op ouders OF op jongere
 - Regelmatig zorgelijke situaties rond broertjes en zusjes

Vissenberg, Tempel & Jurrius; Action learning, uitstroom 24-uurszorg. Een onderzoek naar de bevorderende en belemmerende factoren bij de instroom en doorstroom van jongeren in de 24-uurszorg.

Resultaten en conclusies actieleartraject Flevoland

- Onduidelijke hulpvraag
 - Hulpvraag niet in dossier
 - Vaak onhoudbare situatie, maar onduidelijk wat er gebeurd is
 - Systeemprobleem met jeugdige als onderdeel
 - Woonvraag i.p.v. behandelvraag
 - Netwerk niet volledig in kaart gebracht
- Rol van de ouders
 - Patroon 1: te lange focus op biologisch systeem
 - Patroon 2: ouderschap lijkt optioneel

Resultaten en conclusies actieleartraject Flevoland

- Diagnoses
 - In ongeveer een derde van de casussen wordt de diagnose na een aantal jaar bijgesteld
- 24-uurs zorg werkt verhardend
 - Het wonen op een groep vraagt ander gedrag
 - Nieuw probleemgedrag -> focus van behandeling -> oorspronkelijke hulpvraag naar achtergrond

Resultaten en conclusies actieleertraject Flevoland

- Continuïteit van zorg
 - Jongeren moeten vaak wachten
- Verder
 - Inzetten van een behandeling kan ingewikkeld zijn, met name wanneer deze intern niet beschikbaar is
 - Verloop van personeel
 - Samenwerking met andere partijen is van invloed op de continuïteit van het aanbod

Vragen voor de werkgroepen

- Herken jij de resultaten die uit het onderzoek in Flevoland naar voren zijn gekomen? Welke wel, welke niet?
- Jeugdhulp in Gooi & Vechtstreek; wat gaat er goed?
waar liggen de uitdagingen?
- Wat zijn jouw verwachtingen van het project?
- Wat zou jij willen leren?

Traject Actieleren Gooi & Vechtstreek

Betrokkenen

Projectgroep

Denken mee, monitoren de voortgang en zorgen voor draagvlak en commitment bij betrokken organisaties.

Uitvoeringsteams

De uitvoeringsteams bestaan uit professionals van de betrokken organisaties, een omdenker en een actieerfacilitator / onderzoeker.

Kinderen/jongeren/ouders

De kinderen, jongeren en hun ouders waar het om gaat zijn vanzelfsprekend partners in het proces. Daarnaast zijn er jongeren/ouders die vanuit een belangenbehartigersrol mee kunnen doen, denk bijvoorbeeld aan ervaringsdeskundige jongeren en ouders.

Gemeenten

Hebben een contactpersoon die eventuele vraagstukken op kan pakken.

Uitvoering

- Vier uitvoeringsteams.
- Per team circa 5 actieerbijeenkomsten (of wat nodig is) van circa 3 uur (of wat nodig is).

Voor / tijdens / na de actieerbijeenkomsten

- Gezamenlijk doornemen van casussen ingebracht door de deelnemers.
- Vanuit het 'omdenkperspectief' kijken naar het doorlopen traject, de gemaakte keuzes en mogelijke verbeterpunten.
- Daarnaast: interviewen van jeugdigen / ouders om hun perspectief in kaart te brengen.
- Op basis van bevindingen formuleren en inzetten van een alternatief plan.

Ethiek

- In uitvoering (inzage dossiers)
- In onderzoek (consent, werving gezinnen / jeugdigen voor interviews, beschrijving uitkomsten)

Vragen voor de werkgroepen

- Welke casussen zou jij aandragen?
- Hoe zou jij jouw rol zien tijdens het project?
- Hoe kunnen we het 'out of the box' denken tijdens het project bevorderen?
- Wat zijn volgens jou de randvoorwaarden voor een geslaagd project (vooraf, en gedurende het project)?
- Hoe groot is het draagvlak voor dit project, denk je?
 - Bij jouw organisatie
 - Bij jouw collega's
 - Bij jouw klanten / cliënten / gezinnen
- Is er iets nodig om dit draagvlak te vergroten? Zo ja, wat?

 Dank!

n.hornby@windesheim.nl